

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

MO Groep

Datum 15 februari 2010
Betreft Belastingaanslag en bijstand

Geachte mevrouw N. en heer M.,

Op 1 oktober jl. ontving ik uw brief waarin u ingaat op de problematiek van bijstandsgerechtigden die een belastingaanslag ontvangen. Uw brief is begin november besproken met vertegenwoordigers van de Landelijke Organisatie Sociaal Raadsliden (LOSR), Divosa, een tweetal gemeenten, het ministerie van Financiën en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Onderstaand zal ik, mede namens de Staatssecretaris van Financiën, ingaan op de door u geschetste problematiek.

Ik ben mij bewust van de complexiteit die kan optreden in de samenhang tussen bijstand en belastingheffing. Complexiteit hangt echter onherroepelijk samen met de verfijning van ons stelsel en is helaas niet altijd te vermijden. De door u geschetste problematiek doet zich gelukkig slechts relatief beperkt voor. De ervaring is namelijk dat het overgrote deel van de bijstandspopulatie geen belastingaanslag ontvangt, omdat de bijstand weliswaar belast is, maar netto wordt uitgekeerd. Daarnaast kan naar mijn mening in een groot aantal gevallen een belastingaanslag worden voorkomen. Dit geldt met name voor de mensen die (achteraf) geen recht blijken te hebben op een bepaalde heffingskorting. Indien deze mensen de wijzigingen die van invloed zijn op de hoogte van de heffingskorting tijdig doorgeven aan de Belastingdienst, kan de heffingskorting veelal nog in hetzelfde jaar worden aangepast, waardoor een belastingaanslag voorkomen kan worden. Voorlichting hierover wordt in zijn algemeenheid gegeven door de Belastingdienst. Daarnaast vind ik het van belang dat professionals bij gemeenten ook de deskundigheid bezitten om bijstandsgerechtigden hierover te informeren. Ik zal hiervoor een handreiking aan gemeenten beschikbaar stellen.

In het geval er aanvullende bijstand is verstrekt op een freelance-inkomen waarover (nog) geen of onvoldoende loonheffing is afgedragen, is een belastingaanslag helaas niet eenvoudig te voorkomen. Voor de beoordeling van het recht op bijstand dient immers te worden uitgegaan van het netto beschikbare inkomen. Het inkomen wordt in aanmerking genomen na aftrek van de daarover verschuldigde belasting en premies. Het complementaire karakter van de Wet werk en bijstand (WWB) brengt met zich mee dat het op het moment van bijstandsverlening het feitelijk aanwezige netto-inkomen het uitgangspunt vormt voor de vaststelling van het recht op en de hoogte van de (aanvullende) bijstand.

Hierbij kan geen rekening worden gehouden met eventuele toekomstig te betalen of terug te ontvangen belastingen en premies. Van verschuldigde, op de algemene bijstand in mindering te brengen, inkomstenbelasting en premies over freelance - inkomsten is geen sprake zolang deze nog niet bij (voorlopige) aanslag zijn opgelegd. Uiteraard kan er ook in de loop van een kalenderjaar al om het opleggen van een voorlopige aanslag worden gevraagd. In dat geval kan de gemeente bij het toekennen van de bijstand rekening houden met de betaalde belastingaanslagen.

Datum

Onze referentie
IVV/FB/2009/22474

Wanneer achteraf een belastingaanslag wordt opgelegd kan blijken dat het inkomen netto lager is dan waarvan aanvankelijk was uitgegaan. Voor een dergelijke belastingaanslag kan in beginsel algemene bijstand worden verleend in de mate dat de reeds eerder vastgestelde bijstand alsnog op een hoger bedrag zou zijn vastgesteld indien de totale verschuldigde belasting en premies reeds in het kader van de loonbelasting op het inkomen waren ingehouden.

Indien een belanghebbende zich achteraf met een belastingaanslag meldt die betrekking heeft op een voorbije periode van bijstandsverlening, is de gemeente gehouden op basis van die aanslag over te gaan tot herberekening van de bijstandsverstrekking over die periode. Het herberekende bedrag kan dan in beginsel als algemene bijstand worden verstrekt. Het verstrekken van bijzondere bijstand voor een belastingaanslag is in beginsel niet aan de orde, aangezien de algemene bijstand hierin reeds behoort te voorzien. Ik ben het met u eens dat die herberekening van bijstand gevolgen kan hebben voor de inkomensafhankelijke regelingen. U geeft zelf al aan dat voor de huurtoeslag in deze situaties een beroep kan worden gedaan op de hardheidsclausule.

Daarnaast kan voor het negatieve effect op de overige toeslagen een verzoek om bijzondere bijstand worden ingediend. De uitvoering van bijzondere bijstand is zowel beleidsmatig als financieel gedecentraliseerd naar gemeenten. Uitkeringen op grond van bijzondere bijstand behoren tot de onbelaste verstrekkingen en uitkeringen indien en voor zover deze niet periodiek zijn of gekoppeld aan bepaalde bijzondere noodzakelijke kosten. Indien en voor zover de bijzondere bijstand onbelast wordt verstrekt, leidt dit niet tot doorwerking in de inkomensafhankelijke regelingen.

Gezien bovenstaande uiteenzetting ben ik daarom van mening dat de fiscale regelgeving en de Wet werk en bijstand voldoende ruimte bieden om de problematiek van de belastingaanslag op te lossen en ik zie daarom geen aanleiding om wet- en regelgeving aan te passen. Bovendien is de complexiteit inherent aan het feit dat het moment van uitbetaling bepalend is tot welk jaar de inkomsten worden gerekend (kaststelsel). Dit geldt niet alleen specifiek voor bijstandsgerechtigden, maar voor elke burger. Ik vind het daarom niet passend verdergaande uitzonderingen in de wet en regelgeving aan te brengen voor bijstandsgerechtigden.

Als gezegd ben ik mij er echter terdege van bewust dat de relatie tussen heffingskortingen, belastingaanslagen en bijstand complex is. Daarom is het van belang deskundigheid te bevorderen bij professionals die met deze materie te maken hebben. Ik neem dan ook graag het initiatief hiervoor een handreiking aan gemeenten beschikbaar te stellen.

Datum

Met vriendelijke groet,
De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Onze referentie
IVV/FB/2009/22474

Jetta Klijnsma